

Прикарпатський національний університет (ПНУ) ім. В. Стефаника в серпні поточного року святкуватиме своє 20-ліття.

Сьогодні ж ПНУ об'єднує вісім навчальних інститутів, шість факультетів, чотири навчально-консультаційні центри, три коледжі, школу-ліцей, три науково-дослідні інститути, 11 наукових центрів, Центр післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки, Центр інформаційних технологій, Центр дистанційного навчання та контролю знань, навчально-методичне управління, науково-дослідну частину, вісім адміністративних відділів. Навчально-виховну та наукову роботу на 68-ми кафедрах здійснюють 782 штатні викладачі, у тому числі 65 докторів наук, професорів, 470 кандидатів наук, доцентів.

В університеті за 21 напрямом та 52 спеціальностями навчаються понад 18,5 тис. студентів. Тобто, очевидне швидке екстенсивне розростання університету. Але попри нарощування нових корпусів та масовий набір студентів як для університету, так і для України загалом найближчим часом головною проблемою й надалі залишатиметься якість освіти й нагальна потреба реформування системи освіти в Україні.

Відомо, що у світі вирізняються чотири концепції класичного університету: французька (університет тут розуміють як місце навчання спеціалістів для державної служби), німецька (учити мисленню, а не професії, з поєднанням навчання й наукових досліджень), англійська (університет повинен займатися лише навчанням і вихованням доброї й мудрої людини), американська (головною метою є виховання інтелектуальних «піонерів» для служіння суспільному поступові з обов'язковим тісним поєднанням навчання й наукових досліджень).

Звісно, жодна з пропонованих моделей не існує у Європі в чистому вигляді, а заклади вищої освіти є певною мірою поєднанням щонайменше двох із них у різній пропорції.

До речі, в усіх без винятку пострадянських країнах освітні реформи ставлять собі за мету насамперед організацію навчання з поєднанням американської та однієї з європейських моделей. Що з цього виходить – інше питання. Як би там не було, усім зрозуміло: якість підготовки фахівця, який був би конкурентоспроможним на європейському ринку праці, значною мірою залежатиме від застосування інноваційних і новітніх технологій та сучасних методик навчання, тобто реального переходу до Болонського процесу. Тому розвиток українських ВНЗ у найближче десятиліття мав би мати інтенсивний характер.

Зрозуміло також, що посилення дослідних інститутів мало б прискорити розвиток відповідних технопарків чи проектів, подібних до «Сколкова» в Росії, яке дає нову якість організації прикладних досліджень.

Серед наукових проектів ПНУ, які дістали розголос, виділяються насамперед міжнародні конференції з фізики й технології тонких плівок та наносистем, які проводяться вже третє десятиліття раз на два роки (торік конференція зібрала науковців з 13 країн світу й було подано 528 доповідей). Другий реалізований міжнародний спільний інноваційний проект, у якому беруть участь 29 університетів з Австрії, Німеччини, Італії, Словенії, Грузії, Білорусі та України, загальною вартістю 1,5 млн євро – розробка мережі електронних курсів дистанційного навчання для фахівців у галузі туризму. Це вже принесло в бюджет університету 22 тис. євро з 80 очікуваних та відповідний рівень міжнародної співпраці.

Хоч у таких проектах науковців підстерігає ще одне хитросплетіння – брак коштів і дозвільна система чиновництва. Бо, як зауважив проф. М. Фреїк, для заохочення припливу в науку позабюджетних коштів доцільне створення дієвих стимулів для інноваційної діяльності – без належних фінансових вливань годі сподіватися на визначні наукові здобутки. Для активізації ж наукової діяльності необхідне ще й скасування чи принаймі спрощення тендерних процедур для конкурсних науково-технічних проектів та закупівлі наукового обладнання, насамперед унікального (*Івасів Р. Ректор: місія нездійсненна // Галичина (http://www.galychyna.if.ua/index.php?id=single&tx_ttnews%5Btt_news%5D=18411&tx_ttnews%5BbackPid%5D=24&cHash=8997c15527). – 2012. – 9.02).*